

“అయ్యా... భాస్కరం బాబూ!
అందుకోండి నా నమస్కారం!!
వచ్చింది మరి మీకో ఉత్తరం...”

24/2/91

గుర్తుందిగా మన ఆచారం...” అంటూ కవరందించి తలగోక్కుంటూ నిలబడ్డాడు. బక్షిసుగా నేనందించిన చిల్లర స్వీకరించి, పూషారుగా గెంతుతూ వెళ్ళిపోయాడు.

వాడి పేరు తిరుపతి. వాడు నాకు తెచ్చే ఉత్తరాలు కూడా ఆ ఊరిపేరు గలవే. వాటి కోసం నేనెంతో ఇష్టం, ఆ తరుణంలో ఎదురు చూస్తుంటానని వాడికి తెలుసు. నా సంతోషాన్ని కల్పారా మార్గామని కాని, ఆశంపడేం కాదు. నడినయసు దాలుతున్నా, చకచకా పనులు చేస్తూ, సరదాగా కవితాధారణలో దైలాగులు వదులుతూ వుంటాడు.

భరణి... నా ఆరో ప్రాణం... చాలా రోజులకు అందుకున్నానేమో వాడి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం- మనసు అనందంతో తృప్తి పడుతోంది.

తిరుపతి,
5-11-1989

మై డియర్ నేనం!
వెయ్యి కిలోం విషాదం తప్ప- ఇతర విశేషాలేమీ వుండవు ఈ ఉత్తరంలో! శక్తిని కూడగట్టుకుని చదవమని కోరుతున్నా నందుకే!

1. ఉద్యోగంలోంచి వచ్చేందయ్యావేను.
2. 20 రోజులుగా పోస్ట్ కట్టడంలో మగ్గి పోతున్నాను.
3. ముప్పు పొంత చెల్లెలికంటే మిన్నగా ప్రేమించే నా వైఫ్- ఇక లేదు. ఆత్మహత్య చేసుకుని, కనిపించని లోకాలకు వెళ్ళిపోయింది.

వైకో! దిగ్భ్రమ!! భరించలేని ఆ మూడు దారుణ వార్తలకి నా మెదడు మొద్దుబారి పోయింది.

“భాస్కరం! గత నెల పదో తారీకు- అర్ధరాత్రి సమయంలో సునీత ఒళ్ళు కాల్చు కుంది.

నేను నిద్ర మేల్కొని తగు ప్రయత్నాలు చేశాను కాని, ఆమెనికాపాడుకోలేకపోయాను.

మా ప్రేమ వివాహం, అవ్యసృత, అను రాగాల గురించి- మన ప్రాంట్స్ సర్కిల్స్ తెలియదేమిటి?

ఈ విషయం సంఘటన మా ‘మామ’గారు వాళ్ళు వరకల్చువు చావుగా, ఇంకా చెప్పాంట్- ఓ ‘మర్డర్’గా ప్రచారం చేయడమే కాకుండా- ఆ సమయంలో తిరుపతి టూర్ కొచ్చిన సి.ఎం.గార్ని కలిసి, వన్నీ హంత కుడిగా చిత్రించి చెప్పారు.

ఎలక్షణ్ణు దగ్గరపడుతూ వుండడంలో- ఆయన ఇష్టే ఆవేశపడి “ఈ బొందిలో ప్రాణం వున్నంతవరకు ఆడపడుచులకు అవ్యాయం జరిగితే ఊరుకునేది లేదు” అని శపథం చేసి, ఎస్.సి.కి వెంటనే ఆదేశాలు జారీ చేశాడు- ఇరవై నాలుగంటల్లో నేరస్తుడి మీద చర్య తీసుకోవలసింది. మిత్రమా! జీవితాన్ని స్వర్ణఖల్యం చేసే ఇల్లాది చేతు లారా చంపుకునే భరణుంటారా? అని తరచు ఆశ్చర్యపడేవాణ్ణి. “నువ్వే ఆ రాక్షసుడిని” అంటూ నా చేతులకు బేడిలు వేసి, లాక్కెళ్ళి తైదులో పెట్టారు నన్ను. బెయిల్ కూడా కుదరదన్నారు. వెళ్ళేలో ఆ ఇరవై రోజులూ నేననుభవించిన మానసిక క్షోభ పగవాడి క్యూడా వద్దు.

ఈ పరిస్థితుల్లో తొందరపడి నేనే అపూ యిత్యం చేసినా నింద నిజమవుతుంది కదూ! ఏం చెయ్యను? నా పరిస్థితి, గ్రహస్థితి ఇలా వుంది.

నేను గొప్ప అదృష్టవంతుణ్ణి సదా గర్వించేవాణ్ణి! అంతా తారుమారు కావడానికి రెప్పపాలు వ్వనది చాలునని ఇప్పుడర్థ మయింది మిత్రమా!

ఉంటాను మరి. మన త్రయానికి నా ప్రేమపూర్వక పరికరంపు అందవెయ్య.

— భరణి”

ఉత్తరం పూర్తిచేస్తూనే ఏజీ ఆఫీసుకు పరిగెత్తుకొచ్చాను. గోపీ, మోహన్లను కలుపుకుని, అక్కడినుంచి కృష్ణ కోసం ఆర్డీబికి వెళ్ళాను. మా అందరి ముఖాల్లోను విషాదపు కారు మేపాలు... ఆ రాత్రి బస్ కే టిక్కెట్లు రిజర్వ్ చేయించుకున్నాం.

భరణి గతంలో నాతోపాటు సవివా యంలోనే జాజీ చేసేవాడు. తరువాత జె.ఎల్.గా సెలక్షయి, తిరుపతికి మారి పోయాడు.

పంచపాండవుల్లాంటి మా ఇదుగురి స్నేహం- నిన్న, మొన్నటిది కాదు. చిన్ననాటి మంచి ఒకే ప్రాణంగా మెలిగిన అపురూప మైన బంధం మారి. ఇప్పుడు వాడికి విపత్తు రావడం- మమ్మల్ని ఆల్లడల్లజేసింది.

“ఈ మధ్య వాడి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరాలు రాకపోవడానికి కారణం ఇదన్నమాట” సాలో చనగా అన్నాను.

“ఓ ఇరవైవేలు అడ్డవై చేయమని రాస్తే మనం నిస్సహాయం మయాం. అందులో సగం మా తమే వీలవుతుంది మనం రాసిన ఆఖరు ఉత్తరానికి- ఇదీ జవాబు. ఏమిటోరా ఇదంతా...?” బాధని వింపుకుని, జీరగా పలికింది మోహన్ కంఠం.

మరోపక్క, మా నలుగురి అంతరంగా ల్లోను ఇంకో ప్రశ్న కలవరపెడుతోంది.

సునీత- చదువు, తెలివితేటలు వుండి కూడా, ఎందుకలా అవేకంగా ప్రవర్తించింది? కనీసం- ఆ పసివాడు దివేన్ గురిం చెనా ఆలోచించక, తెలివితక్కువగాపండంటి బ్రతుకుని ఎందుకు త్రుంచేసుకుంది?

* * *

తిరుపతిలో దిగి, వేరుగా భరణి వాళ్ళింటికి వెళ్ళాం. ఈ మధ్యనే రెండు లక్షల ఇర్రుతో, తన అభిరుచి ప్రకారం, సట్టణం నడిబొడ్డులో అందమైన బంగళా కట్టించేడు వాడు.

ఇంట్లో వాళ్ళు వాళ్ళ ఒక్కడేజీవచ్ఛవలలా కనిపించేడు. మా రాకతో అతనికి దైర్యం వచ్చినట్టుయింది.

భరణిని చూడాలనే మా ఆరాటం గ్రహించి, వెంటనే మాతో బయల్దేరాడు.

ఎంతో శ్రమపడతే గాని- మాకు వాణ్ణి చూడడానికి అనుమతి అభించలేదు.

వీట్ గా, నుల్లెపూవులా వుండే భరణి- కలుకలాల మధ్య, గడ్డం పెరిగి, రేగిన జాలు ల్లో, శరీరం కుప్పించి, కళ్ళు లోతుకు పోయి, ఎరుపెక్కి- దీనమైన ఆ వాంకానికి మాకు కడుపులో దేవివట్టుయింది.

భరణి అవ్యాయంగా మా చేతులు పట్టు కుని- “నన్ను కడసారి మానుకోవడానికి వచ్చారా?” అనడిగేడు.

“అదైర్యపడకుండా! ఏకైకాంటి అవ్యాయం జరక్కుండా చూడాలనే మేమిక్కడికి వచ్చింది. ఏం జరిగిందో దయచేసి వివరంగా చెప్ప” అన్నాను.

“అలాగే చెప్తాను! ఈ అసశృతిలో నా పాత్ర నామమాత్రమేనని, నా ప్రమేయం లేకుండానే నీటిదలు ముసరి, అపవాదులు పాలయ్యనని మీకైతూ తెలియదూ! విపండి...” అంటూ ప్రారంభించేడు.

చిన్నతనంలోనే అమ్మని పోగొట్టుకున్నా, నాకే లోటుగా రానివ్వకుండా కంటికి రెప్పలా చూసుకున్నాడు నాచ్చ.

అయినను నేను- నాకు ఆయన! నా పెళ్ళి నిశ్చయంలో ఆయన కెన్నో కలలున్నాయి. కల్ప కామకం కంటే ఆ వేడుక ఘనంగా, వైభవంగా అత్యంత ఆర్పా యంగా జరగాలన్నది ఆయన కోరిక.

అలాగే- ఆయన ఊహ కంటే గొప్పగా ఆ శుభకార్యాన్ని జరిపించేడు సునీత తండ్రి. తరువాత మా నాచ్చగారు ఉద్యోగం లోంచి రిటైరయ్యారు.

ఇదివరకు ఆయన లోకం కొడుకు. ఇప్పుడు కోడలు, మనపడు. ఆయన ప్రపంచం కాస్త విస్తరించింది.

దబ్బు సంపాదించడమే కాదు- విచ్చల విడిగా ఇర్రు పెట్టడంలో కూడా మా నాచ్చ గారి వారసత్వాన్ని అలవరచుకున్నాను నేను. ఆ విధంగానే, నా భార్య సునీత తన తండ్రి మనస్తత్వాన్ని కలిగివుండడంలో

ననుస్య తలెత్తంది.
మా మామగారు రకరకం వ్యాపారాల్లో పాలు వడ్డి వ్యాపారం కూడా చేస్తారు. దబ్బుకి, ప్రాణానికి లంకె.

జీవితం చేజారింది

—అవధానుల సుధాకరరావు

వచ్చేసోయే అతిథులకు ఘనమైన మర్యాదలు చేసి, పెట్టుపోతలను ఏర్పాటు చేయడం మాకు అలవాటు. సునీత వద్దం టుంది. దైనందిన జీవితంలోను దర్బాలకు పోకుండా, కవీపాపరాంతో కాలక్షేపం చెయ్యాలంటుంది. ఇలా ఆమె మాకు అడు గడుగునా అడ్డు తగిలినా- అభిపాదు భేదం లకు బలమైన పువారి విర్రడి, మా సంసారం విచ్చిన్నం కావడానికే మరో ముఖ్య సంఘటన దోహదపడింది.

నా కోసం ఓ అందమైన ఇల్లు కట్టించి ఇవ్వాలని మా నాచ్చ తాపత్రయం.

అపురూపమైన ఆ కం విజం చేసుకోవడానికి తన రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్స్ ద్వారా చేతికొందిన అడ్డు రూపాయిల్ని మరో ఆలోచన లేకుండా నా చేతిలో పెట్టెడు.

చకచకా జరిగిపోతోంది ఇంటి ఏర్పాటం. ఫిన్లింగ్ ప్లేజి కొచ్చేసరికి, చేతిలో దబ్బు అయిపోయి ఓ 30, 40 వేలు తక్కువ పడింది. గృహ ప్రవేశానికి అతి దివ్య మైన ముసూర్రం దగ్గరలోనే వుండడంతో మరో దారి లేక మా నాచ్చ సలహాతో ఆ దబ్బుని మా మామగారి దగ్గర్నుండి అప్పగా స్వీకరించేను.

వైభవంగా ఫంక్షన్ జరిపి, వ్యగ్రహంలోకి ప్రవేశించాం. ఆరెల్ల గడవాయి. చిల్లర అవ్వలు క్రమక్రమంగా తీరిపోతున్నాయి. మరోపక్క మా మామగారి దగ్గర్నుంచి వారానికి ఉత్తరం రాసాగింది. మా బాగోగుల గురించి కాదు- బాకీ తీర్చమని ఒత్తిడి చేస్తూ. ఏర్పాహమాలంగా, విష్యర్తగా వోటి మాటలో కూడా “అల్లుడూ! నా కివ్వాలిస్త దబ్బు ఎప్పుడీస్తావ్” అని అడిగేవాడు. మాకు ఊపిరాడనిచ్చేవాడు కాదు.

“ఏమిటో సునీ! కాబాలీవాడి కో బ్రదర్లా మీ నాచ్చ ఇలా గొంతు మీద కూర్చుంటే ఎలా?” సరదాగా మా అనిదతో అన్నావోసారి. ఆమె తన తండ్రి తరపునే మాట్లాడింది. మా నాచ్చకి కోసం వచ్చింది.

తరువాత వెలలో ఆయన టెలిగ్రాము ల్లోకి దిగాడు. నా పంగతెలా వున్నా, మా నాచ్చ ఉపేక్షించలేకపోయాడు.

“ఒరే అబ్బాయ్! వీళ్ళింత దబ్బు మనుషులనుకోలేదురా! ఇరవై నాలుగంటల్లోగా ఆయనగారి అవ్వ వడ్డీతో సహా తీర్చి పారేయ్! అందుకవసరమైతే ఈ ఇల్లు అమ్మా లొచ్చివినా వెనకాడొద్దు. పరువుగా పూరి గుడిసెలో వుంటే మటుకే?” ఆయన బాధేమిటో నాకు తెలుసు.

ఆ తరువాత కొంత కాలం మా మామ సైరెంటులుపోయాడు. అప్పట్నుంచే సునీత దగ్గరకు రాకపోకలు పెరిగాయి. ఆమెకు చేసిన హితభోధ ప్రభావమేమో ఒకరోజు సునీత నాలో అంది- “ఏనండీ! మీ నాచ్చని ‘హోం ఫర్ ది వీక్లో’లో చేర్చించుదాం...” అని.

“నా కంఠంలో ప్రాణముండగా అలా జరగదు...” అన్నాను నేను తీవ్రంగా.

ఆమె నాలో వాదించలేదు. కాని, అప్ప ట్టుంచి సునీతలో సున్నితత్వం దూర మయింది. సూటిపోటి మాటలతో సాధించడం, ఏదో వెనతో సన్ను నిందిం చడం- అకారణంగా ఘర్షణకు దిగడం... అలకలు, బెదిరింపులు, ఉపవాసాలు...

అన్నింటిని మానంగా భరించేను. సునీత నాతో మాట్లాడం మానేసింది. ఒకరోజు- “సీతా! మన మధ్య వ్యర్థలు పుష్టించడానికి ఎందుకు వ్యర్థ ప్రయత్నం చేస్తున్నావు? నీ మీద నా ప్రేమ ఎప్పుడీ చెక్కుచెదరదు. పూరివేగా ప్రవర్తించక నన్నరం చేసుకో! ఇప్పుడు మనం కేవలం దంపతులమే కాదు- తల్లిదండ్రులం కూడా! సంసారాన్ని అషా మాషీగా తీసుకోకు...” అంటూ హితవు చెప్పాను కూడా. పరిగ్గా ఆ రాత్రి- సునీత ఇవ్వక కాకపోతే రేపైనా మామతుంది, మంచి, చెడూ తెలుసుకుంటుంది అనే నా సమ్మత్యాన్ని సరిపాసిస్తూ- ఆత్మహత్యకి పూను కుని నా మార్గంలోంచి తొంగి, స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయింది.

—భరణి చెప్పడం ముగించి, అర చేతుల్లో ముఖాన్ని కప్పకుని మౌనంగా వుండిపోయాడు.

మా అందరి మనసులూ బరువెక్కాయి. “ఇంతకీ దివేన్ ఎక్కడున్నాడీవ్వడు?” గోపీ ప్రశ్నకి, భరణి ముఖంలో ఓ విచిత్ర మైన భావం కదిలింది.

“వాడిప్పడు రేణిగుంటలో- అమ్మమ్మ గారింటో వుంటున్నాడు. నమ్మ సాధించడం కోసం- ఆ పసివాణ్ణి సాధనంగా వాడు కున్నారా వాళ్ళు. ‘మా నాచ్చ వెడ్డవాడు. దుర్మార్గుడు. మా అమ్మని చంపింది మా నాచ్చే...” (టెయినింగిచ్చి ఈ మాటల్ని వాడివేత సి.ఎం.గారి ముందు చెప్పించి నా మీద తిరుగులేని నేరం మోపారు.

ఆ తరువాత కొన్ని రోజులకు దివేన్ వాకోసం సువారి పడి, జ్వరం తెచ్చుకోవడంలో ఎవరో తీసుకొచ్చారు నా దగ్గరకు.

“బాబూ! ఈ డాడీ మంచివాడు కాదు, వెళ్ళిపో...” అన్నాను, వాడినుంచి నిజం రాబట్టాలని.

అది భరించలేనట్టు- పక్షిసిల్లలా వాడు నమ్మ కరచుకుని, ఏడ్చుపోగేడు.

“మరి, ఆ రోజు ఎందుకు చెప్పావురా కన్నా?” అడిగేను.

“నాకేం తెలుసు మరి? రేణిగుంట తాతయ్య అలాగే చెప్పమన్నాడు. లేకుంటే నిమ్మ పోలిమలు దెబ్బలు కొడతారట కదా...” అన్నాడు.

శత్రువుల మధ్య పగలు, ద్వేషాలు వుండొచ్చు. కాని, మా నాడేం తప్ప చేశాడని మామగారి కుట్రకి బలి కావాలి? అనాడు కాళ్ళు కడిగి కన్యాదాసం చేసి- ఇప్పుడు అకారణంగా వైరం ప్రకటించి, మెడకి ఉరి త్రాడు బిగించాలని చూస్తున్నాడు. అలా జరగడానికి వీలేదు.

“సర్ టైమయిపోయింది” సెంట్రీ గుర్తు చేశాడు.

“మిత్రులారా వెళ్ళిరండి! చివరిసారిగా రేపు కోర్టులో కలుసుకుండా! విచారణంతా ముగిసింది. తుది తీర్పు ప్రకటించడమే తరువాయి. నాకు తెలుసు- ఉరో, యావ జీవమో తప్పదు.

ఆ రాత్రి కంటిమీద కుసుకు లేదు * * *

తెల్లారింది. ఉదయం పడకొండున్నర అయింది.

కోర్టు రూం.....

(ప్రతిపక్షంలో భరణి అత్తమామలు, తది తరులతో పాటు దివేన్ కూడా వున్నాడు. వాణ్ణి మా దగ్గరకు రానివ్వకుండా జాగ్రత్త పడ్డారెందుకే.

భరణి బోసులో నిలబడి వున్నాడు. న్యాయమూర్తి కళ్ళజోడు సవరించుకుని గంభీర స్వరాన్ని విన్నాడు.

“ముద్దాయి భరణి దుర్బుద్ధితో తన భార్య అయిన శ్రీమతి సునీత షాపుకి కారకుడని బంమైన స్వాస్థ్యధారాలను బట్టి నిర్ధారణకు రావడం జరిగింది...” కేసు తాలూకు కొన్ని బంమైన సాయింట్లని చదవ సాగేడు.

ఆ క్షణంలో ఆరేళ్ళ పసివాడు దివేన్ కి ఏ ఆలోచన తట్టందో, తన తండ్రి ఏదో ఆపదలో చిక్కుకున్నాడని ఏ అదృశ్య శక్తి వెప్పందో-

“తాతగారూ” అంటూ జడ్జిగారి దగ్గరకు పరుగున వెళ్ళాడు.

“మా డాడీ చాలా మంచివాడండీ, అయ్యేమీ అనకండీ” అంటూ తన చిట్టి చేతుల్ని జోడించి నమస్కారం కూడా పెట్టాడు. కోర్టు మొత్తం విభ్రాంతిలో మునిగిపోయింది.

జడ్జిగారు బాబుని అవ్యాయంగా దగ్గరకు తీసుకుని అన్నారూ- “మాడు బాబూ! ఇంతకుముందు నువ్వే కదా ‘మీ నాచ్చ మంచివాడు కాడని, మీ అమ్మని ఆయనే చంపాడని చెప్పావు...”

“అవును, అలా చెప్పమని అడుగో మా తాతయ్యే చెప్పాడు” అంటూ భరణి మామ గారికేమీ వేలుపెట్టి చూపించాడు.

ఈ ఊహించని మలుపుకి మేం సంతోషం పట్టలేకపోయాం.

“బాబూ! ముప్పు మీ అమ్మానాన్నల గురించి మాకేమైనా చెబుతావా?” అప్పటికే ఒక విశ్వయానికొచ్చిన జడ్జిగారు- సవరించ బోయే తన తీర్పుకి మరిన్ని వివరాల కోసం అడిగేరు.

సహజంగా చురుకైన దివేన్ తమ చూసిన కొన్ని కొన్ని దృశ్యాలను స్మరణకు తెచ్చుకుంటూ విధానంగా వెప్పసాగేడు-

“మా మమ్మి ఇదివరకలా కాదు. ఎందుకో మారిపోయింది. నివ్వడూ పెద్ద గొంతు చేసుకుని- డాడీని, తాతయ్యనీ అరిచేది. నివ్వడూ ఏదేదీ. అయినా డాడీకి నివ్వడూ కోసం లాలేదు. అప్పుడప్పుడూ అన్నం తినకుండా వెళ్ళిపోయేవాడే కాని- మమ్మి మీద కోసం చేసేవాడు కాదు...”

“వెరిగుండే! చూడు బాబూ! డాడీ మీ మమ్మిని కొట్టగా మువ్వెప్పడైనా చూశావా?” చివరి ప్రశ్న అడిగేరు జడ్జి.

దివేన్ తల అడ్డంగా తిప్పి- “మమ్మికి కోసం ఎక్కువ. మా ‘సైన్స్ టీచర్’లా డాడీ నివ్వడూ ఎంచక్కా వచ్చుతుంటారు. మమ్మి డాడీ మీదకు దువ్వెప్ప విసిరేది... దిండుతో కొట్టేది. ఇంకానేమో- ఆ గుర్తు వుంది- ‘నేను చెప్పినట్టు వివకుంటే నిషం తాగి చచ్చిపోతాను’ అంది మా డాడీతో!”

అంటూ గుక్క తిప్పకోకుండా చెప్పాడు.

జడ్జిగారు పంతొప్పగా తల సంచించి, కాగితాల మీద ఏదో రాసుకుని- తల సైకెత్తి, “బాలవాక్కు- బ్రహ్మవాక్కు అంటారు. నిజమే ఈ పసివాడి స్వాస్థ్యన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని, పుతులూ సునీత ఆత్మహత్య చేసుకున్నదని నిర్ధారస్తూ, ముద్దాయి భరణిని నిరసరాదిగా భావించి, ఈ కేసుని కొట్టి వేయడమైంది.” అంటూ తిరుచి ప్రకటించేరు.

మేం సజల వయనాలతో, అవ్యాయంగా భరణిని అక్కన చేర్చుకున్నాం. దివేన్ కూడా రిప్పన తండ్రి దగ్గరకు పరుగెత్తు కొచ్చాడు.

“కేవలం వీడికోసమే ప్రాంట్స్, నేనిక బలికేది! ఈ బొందిలో ఏమీ లేదు- నేనొక జీవచ్ఛవాణ్ణి. సునీతని పోగొట్టుకున్న తర్వాత నాకేం మిగిలింది శూన్యం తప్ప! జీవితం చేశారిన నిర్మాణ్యణ్ణి, దురదృష్టవంతుణ్ణి! బ్రతికినంతకాలం ఒంటరితనం తప్పదు...”

నిర్వేదంగా పలికిన భరణి గొంతు- మా సునసుల్లోని వెలితిని పూర్తిగా భరి చేయలేక పోయింది.